

Ekologia człowieka

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Zmiany klimatu Ziemi Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 07ZKZS.11HS.00008.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny Blok zajęciowy Przedmioty humanistyczne i społeczne
Koordynator zajęć	Marta Krenz-Niedbała, Małgorzata Arlet	
Prowadzący zajęcia	Marta Krenz-Niedbała, Małgorzata Arlet	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 15, Zaliczenie z oceną • Ćwiczenia: 15, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie studentów ze wzajemnymi zależnościami pomiędzy populacjami ludzkimi i ich przyrodniczym, kulturowym i społecznym środowiskiem życia.
C2	Przekazanie wiedzy o zróżnicowaniu środowisk życia człowieka na świecie oraz specyfice funkcjonowania antropocenozy i wyzwań z nią związanych.
C3	Przedstawienie studentom najważniejszych cech zróżnicowanych strategii ekologicznych populacji ludzkich od pradziejów do współczesności.
C4	Wykształcenie umiejętności oceny współczesnych zagrożeń ekologicznych.
C5	Wykształcenie umiejętności interpretacji struktur społecznych w społecznościach ludzkich z perspektywy ekologii.

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	rozumie podstawowe terminy z zakresu ekologii człowieka.	ZKZ_K1_W01	Kolokwium pisemne
W2	zna i rozumie dynamikę relacji populacja ludzka-środowisko oraz wymienić cechy wyróżniające antropocenozę spośród innych biocenoz, w skład których wchodzi społeczność ludzka.	ZKZ_K1_W02, ZKZ_K1_W04, ZKZ_K1_W15	Kolokwium pisemne
W3	zna główne cechy strategii ekologicznych populacji ludzkich od górnego paleolitu do współczesności.	ZKZ_K1_W02, ZKZ_K1_W15	Kolokwium pisemne, Realizacja zadań w formie przygotowania ulotki informacyjnej, wpisu do Wikipedii, minikonferencji studenckiej.
W4	zna i rozumie znaczenie podstawowych pojęć demograficznych.	ZKZ_K1_W01, ZKZ_K1_W03	Kolokwium pisemne
W5	rozumie współczesne zagrożenia ekologiczne z punktu widzenia funkcjonowania populacji ludzkich.	ZKZ_K1_W02, ZKZ_K1_W04, ZKZ_K1_W15	Kolokwium pisemne, Realizacja zadań w formie przygotowania ulotki informacyjnej, wpisu do Wikipedii, minikonferencji studenckiej.
Umiejętności - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U1	wyjaśnia zależności między czynnikami ekologicznymi i różnorodnością struktur społecznych w populacjach ludzkich.	ZKZ_K1_U02, ZKZ_K1_U06, ZKZ_K1_U07, ZKZ_K1_U13	Kolokwium pisemne, Realizacja zadań w formie przygotowania ulotki informacyjnej, wpisu do Wikipedii, minikonferencji studenckiej.
U2	łączy cechy strategii adaptacyjnych populacji ludzkich zamieszkujących środowiska ekstremalne z czynnikami przyrodniczymi i kulturowymi.	ZKZ_K1_U02, ZKZ_K1_U06, ZKZ_K1_U13, ZKZ_K1_U16	Prezentacja multimedialna
U3	wykazuje umiejętność dostrzegania zależności między środowiskiem przyrodniczym, poziomem rozwoju cywilizacyjnego i stanem zdrowia populacji ludzkich zamieszkujących różne obszary Ziemi.	ZKZ_K1_U02, ZKZ_K1_U13, ZKZ_K1_U16	Kolokwium pisemne, Realizacja zadań w formie przygotowania ulotki informacyjnej, wpisu do Wikipedii, minikonferencji studenckiej.
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów/a do podjęcia aktywności podczas pracy w grupie, przyjmując różne role w zależności od przydzielonego zadania.	ZKZ_K1_K06	Prezentacja multimedialna, Realizacja zadań w formie przygotowania ulotki informacyjnej, wpisu do Wikipedii, minikonferencji studenckiej.
K2	jest gotów/a do korzystania z aktualnych informacji ze świata nauki w zakresie relacji człowiek-środowisko do argumentowania na rzecz przedstawianych przez siebie tez.	ZKZ_K1_K01, ZKZ_K1_K03	Prezentacja multimedialna, Realizacja zadań w formie przygotowania ulotki informacyjnej, wpisu do Wikipedii, minikonferencji studenckiej.
K3	jest gotów/a do podejmowania dyskusji naukowej z zakresu ekologii człowieka.	ZKZ_K1_K01, ZKZ_K1_K03, ZKZ_K1_K04	Prezentacja multimedialna, Realizacja zadań w formie przygotowania ulotki informacyjnej, wpisu do Wikipedii, minikonferencji studenckiej.

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wprowadzenie do ekologii człowieka: terminy, specyfika ekologii człowieka, adaptacyjność kultury, przystosowawczość u człowieka.	W1	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
2.	Ingerencja człowieka w środowisko przyrodnicze - zmiany antropogeniczne, antropocenoza.	W1, W2, W5, U3	Wykład
3.	Strategie ekologiczne populacji ludzkich: łowiectwo-zbieractwo, rolnictwo, pasterstwo, urbanizacja i industrializacja.	W2, W3, W5, U3	Wykład, Ćwiczenia
4.	Stan i dynamika populacji ludzkiej, w tym: liczebność, gęstość, reprodukcja, ruch naturalny, struktura według płci i wieku.	W4, W5, U3	Wykład
5.	Współczesne zagrożenia ekologiczne.	W2, W5, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
6.	Zdrowie, ubóstwo i nierówności społeczne w perspektywie globalnej.	W5, U1, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
7.	Choroby cywilizacyjne w różnych społecznościach świata.	W2, W5, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
8.	Ekologia populacji ludzkich zamieszkujących środowiska ekstremalne.	W2, W5, U1, U2, K1, K2, K3	Ćwiczenia
9.	Biologiczne uwarunkowania systemów społecznych.	W2, U1, U2, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
10.	Wpływ żywienia na stan zdrowia w różnych regionach świata.	W5, U3, K1, K2, K3	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Demonstracje dźwiękowe i/lub video
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Uczenie problemowe (Problem-based learning), Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Warunkiem zaliczenia zajęć jest pozytywna ocena z kolokwium (100%). Kolokwium obejmuje zagadnienia omawiane na wykładach. Kolokwium jest pisemne i ma formę mieszaną: składa się z pytań testowych jednokrotnego wyboru, elementów graficznych wymagających krótkiego opisu oraz pytań otwartych, wymagających krótkich odpowiedzi tekstowych. Skala ocen: 1. bardzo dobry (bdb; 5,0) – od 90% punktów, 2. dobry plus (db plus; 4,5) – od 80% punktów, 3. dobry (db; 4,0) – od 70% punktów, 4. dostateczny plus (dst plus; 3,5) – od 60% punktów, 5. dostateczny (dst; 3,0) – od 50% punktów, 6. niedostateczny (ndst; 2,0) – poniżej 50% punktów.

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	Obecność jest obowiązkowa. Zaliczenie ćwiczeń następuje na podstawie wykonania zadań z zakresu treści modułu, spełniających wymogi podane przez prowadzącego, np. przygotowanie i zreferowanie plakatu naukowego. Kryteria oceny to wartość merytoryczna przygotowanego zadania, spełnienie poszczególnych wymogów oraz znajomość treści zadania, oceniana na podstawie jego prezentacji w obecności całej grupy studentów (100%). Skala ocen: 1. bardzo dobry (bdb; 5,0) – od 90% punktów, 2. dobry plus (db plus; 4,5) – od 80% punktów, 3. dobry (db; 4,0) – od 70% punktów, 4. dostateczny plus (dst plus; 3,5) – od 60% punktów, 5. dostateczny (dst; 3,0) – od 50% punktów, 6. niedostateczny (ndst; 2,0) – poniżej 50% punktów.

Literatura

Obowiązkowa

1. Strzałko J., Mossor-Pietraszewska T. (red.): Kompendium wiedzy o ekologii., WN PWN, Warszawa, Poznań, 2001

Dodatkowa

1. Wolański N. Ekologia człowieka: podstawy ochrony środowiska i zdrowia człowieka. T. 1 i 2. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2012.
2. Strzałko J., Ostoję-Zagórski J.: Ekologia populacji ludzkich. Środowisko człowieka w pradziejach., WN UAM, Poznań, 1995.
3. Schutkowski H.: Human Ecology. Biocultural Adaptations in Human Communities, Springer, Berlin, 2006.
4. Moran E.F.: People and Nature. An Introduction to Human Ecological Relations., Blackwell Publishing, Massachusetts, 2006.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Ćwiczenia	15
Przygotowanie do zajęć	15
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	10
Przygotowanie do zaliczenia	10
Czytanie wskazanej literatury	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 80
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ZKZ_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do systematycznego uaktualniania i pogłębiania swojej wiedzy w zakresie zmian klimatu Ziemi
ZKZ_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego korzystania ze sprawdzonych źródeł informacji naukowej odnoszących się do zagrożeń środowiskowych i klimatycznych oraz krytycznego wnioskowania na ich podstawie
ZKZ_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podjęcia dyskusji oraz przekazywania wiedzy o najnowszych osiągnięciach naukowych z zakresu nauk o Ziemi, w tym zmian klimatu
ZKZ_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do myślenia i działania kreatywnego
ZKZ_K1_U02	Absolwent/ka potrafi w stopniu zaawansowanym pozyskiwać, przetwarzać, gromadzić i udostępniać dane o środowisku przyrodniczym
ZKZ_K1_U06	Absolwent/ka potrafi pracować w zespole oraz organizować pracę sobie i innym członkom grupy
ZKZ_K1_U07	Absolwent/ka potrafi odróżniać dane środowiskowe od ich interpretacji
ZKZ_K1_U13	Absolwent/ka potrafi dokonywać syntezy zróżnicowanych danych i je interpretować
ZKZ_K1_U16	Absolwent/ka potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji dotyczących zmian klimatu (w tym z literatury naukowej w języku polskim i angielskim), i na tej podstawie kształtować oraz aktualizować swoją wiedzę przez całe życie
ZKZ_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie specyfikę, przedmiot i metody badań oraz kluczowe pojęcia z zakresu nauk o Ziemi
ZKZ_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym procesy i zjawiska geologiczne, hydrologiczne i klimatyczne zachodzące w środowisku przyrodniczym, ich przyczyny, mechanizmy i skutki oraz związane z nimi zagrożenia
ZKZ_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie narzędzia i metody rekonstrukcji i prognozowania procesów zachodzących w środowisku przyrodniczym
ZKZ_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym naturalne i antropogeniczne przyczyny i skutki zmian klimatu
ZKZ_K1_W15	Absolwent/ka zna i rozumie związek pomiędzy zmianami klimatu a zasadami zrównoważonego rozwoju